

DE (OP)GAVE VAN HEILIGING

Anders kijken, anders leven

Hoe leef je een goed leven? Wat is daarvoor nodig? En wat moet je daarvoor laten? Welke handvatten heeft een christen, ook als alles hem bij de handen afbreekt? Ds. A.J. (Bert-Jan) Mouw verkent deze vragen.

Energy and agency

Dominee Luka Ariko uit Kenia was eerlijk toen hij werd uitgenodigd te reflecteren op het kerkelijk leven in Nederland. Hij zei na zijn bezoek aan ons: “Ik hoorde ‘realistic preaching’, realistische verkondiging over wat we te verwachten hebben in een gebroken wereld. Maar ik mis soms de ‘energy and agency’. Gelovigen mogen ook worden opgeroepen om met energie verantwoordelijkheid te nemen voor gelovig leven in deze wereld.”

Mijn gedachten gingen al luisterend direct naar mijn eigen prediking en ik dacht: daar heeft deze Keniaanse dominee wel een punt. We hebben in onze traditie ruim aandacht voor de zonde en gebrokenheid waardoor deze wereld niet meer leeft zoals

Wat je gelooft over de wereld, vormt de manier waarop je leeft

ze is bedoeld. We hebben veel aandacht voor de hoop op Gods mórgen: de wereld wordt nieuw! Tegelijk vragen gemeenteleden vaak ook om verkondiging waarmee ze vandaág gelovig kunnen leven.

Waardering

Die vraag is wat mij betreft positief te waarderen. Ik proef in de gemeente een diep verlangen naar een geloof dat verder gaat dan ‘enkel’ weten voor de eeuwigheid gered te zijn. In wat mensen van preken verwachten, in de boeken die ze kopen, in de gesprekken die worden gevoerd, zie ik een zoeken naar Christus Die de Weg is, niet alleen naar de nieuwe wereld, maar ook door de huidige. De zoektocht naar geloof ligt niet alleen in zondagen opgesloten. Het wordt in het alledaagse gezocht. Ja, er ligt een risico in de veelvoorkomende term ‘dat we het Evangelie relevant moeten maken voor vandaag’. Het Evangelie heeft zijn eigen relevantie, los van mijn leven. De vraag is niet wat Gods plan is met ons leven, maar hoe ons leven past in Gods plan. Toch hoor ik in die praktische vragen vooral het verlangen naar een leven coram Deo, waarin het hele leven openligt en beschikbaar is voor God.

Het hele leven

Het zijn niet de minsten die ons daarin voorgaan. Als oervader Abraham in beslag wordt genomen door dat hemelwoord, zet hij geen dagdelen van zijn agenda op ‘beschikbaar’. De stem die hem roept, zet zijn hele leven op een ander spoor. Alle beslissingen daarna zijn er door dat grootse visioen: Ik zal je wijzen waar en hoe jij de wereld tot zegen zult zijn.

Zo werd ook Mozes in dienst genomen: niet voor een ambtstermijn van vier of acht jaar, niet voor een taak of dagdeel. Zijn hele leven moest eraan geloven. Zijn jeugd aan het hof, zijn midlife in de woestijn, het had allemaal een plek in het plan: hij zou Gods volk naar de bevrijding leiden.

En op de dag waarop de jonge David bij de schapen wordt opgehaald, krijgt hij er geen taak bij; hij verruilt de ene kudde voor de andere. Hij zal koning worden in een koningshuis dat God Zelf zal gebruiken voor eeuwige heilsfeiten.

Rond Davids Zoon gebeurt hetzelfde. Wie Hij roept, krijgt een heel leven in het teken van dit nieuwe Rijk. Hun dagelijks bestaan als vissers wordt niet vernietigd maar vernieuwd: ze worden vissers van mensen. En in de verhalen die de Heere Jezus vertelt, komt het Koninkrijk van God naar hen toe in alledaagse beelden en verhalen. Christus komt in het alledaagse en zet het in een compleet ander licht.

En als Paulus het Evangelie uitwerkt in zijn brieven komt ook het hele leven voorbij: kerk, werk, relaties, geld en gezin.

Toekomstige stad

De Hebreeënbrief vertelt hoe ze in de Bijbel tot hun keuzes kwamen: zij hadden een groter perspectief ontvangen. Abraham “verwachtte de stad die fundamenten heeft, waarvan God de Bouwer en Ontwerper is”. Mozes “beschouwde de smaad van

Christus als grotere rijkdom dan de schatten in Egypte, want hij had het loon voor ogen”.

Hun hele leven stond in het teken van de belofte die God vervullen zou. Zonder dat kader snap je werkelijk niets van hun alledaagse keuzes. En de Hebreeënschrijver is helder: de gelovigen eeuwen later leven met hetzelfde kader en maken daarom op dezelfde manier keuzes. Ook de gelovigen na Hebreëën 11 horen, in hoofdstuk 13: “Want wij hebben hier geen blijven-de stad, maar wij zoeken de toekomstige.” En dat maakt alles anders.

Wereldbeeld

En dáár moet je beginnen als je zoekt naar de verbinding tussen geloof en elke gewone dag. Hoe je geloof ‘hier en nu’ handen en voeten krijgt, wordt bepaald door hoe je ‘hier en nu’ ziet. Wat je gelooft over de wereld, hoe die er kwam, waarom die er is en wat de toekomst wordt, vormt de manier waarop je leeft. Neem Noach: hij bouwde een ark op het droge. Dat was voor iedereen volkomen onbegrijpelijk. Maar Noach zag en geloofde iets anders dan de rest. Anders leven begint bij een groot visioen van hoe het werkt, van wat er komt. Pas daarna kun je tot keuzes komen. Juist in de kerk en door de Bijbel word je in dat grote visioen gevormd: de eeuwigheid, Gods nieuwe hemel en aarde. “Hoe krijg je mensen zover dat ze een schip voor je bouwen?” vroeg iemand eens. “Je kunt ze natuurlijk de opdracht geven: ga jij hout verzamelen, haal jij gereedschap, maak jij tekeningen. Maar je kunt ze ook vertellen over die eindeloze, schitterende zee...”

Confronterend

Als wij soms moeten zoeken naar de verbinding tussen christen-zijn en het alledaagse leven, zegt dat dan niet iets over ons wereldbeeld? Soms lijkt christelijk leven in de gemeente een extra activiteit boven op het gewone. Voor tachtig procent hebben we hetzelfde leven als de burens. We gaan

naar ons werk, we zorgen voor de kinderen, we doen mee aan de straatbarbecue en 's avonds zitten we op een scherm.

De overige twintig procent wordt dan door ons geloof bepaald. We gaan naar de kerk, we lezen uit de Bijbel en we doen vrijwilligerswerk op de kinderclub. We hopen voor ons en onze kinderen op hetzelfde als de burens: huisje-boompje-beestje. Als we dat krijgen, danken we God voor Zijn zegen. Ontbreekt het ons daaraan, dan komen de geloofsvragen op. En onder-tussen worstelen we voort: hoe krijgen we de bezigheden van die twintig procent nu toch verbonden aan die tachtig procent?

Maar een alledaags gelovig leven is vooral hierom anders: wij leven voor het Koninkrijk van God. Er is een grotere wereld dan die wij zien. Wij hebben een ander wereldbeeld, een ander mensbeeld. En dus betekent vrijheid voor ons niet dat je doet wat je wilt, maar dat je bent bevrijd om te dienen. En dus is geluk dat je doet waartoe je Schepper je heeft bedoeld. En dus zijn huwelijken geen middelen om onszelf te ontplooiën, maar ruimten om te leren wat liefde is zoals God dat bedacht. Het onzichtbare vormt het zichtbare.

De grote Bijbelmensen zochten niet naar manieren om hun geloof te verbinden met het alledaagse. Ze zochten het Koninkrijk. Hun geloof was niet een van de vele apps op hun telefoon, maar het systeem waarop alle andere apps draaiden. Dát maakte hun leven anders dan dat van de burens.

Falen

Je daaraan spiegelen is spannend. Want hoeveel Koninkrijk komt er nu daadwerkelijk uit onze handen? Al die preken, Bijbelstudies, gebeden en activiteiten ten spijt: we kunnen soms zo blijven hangen in middelmatigheid. We blijven ook maar mensen die zo goéd zijn in zo verkeérd gaan.

Ook daarin is het goed om in je Bijbel thuis te zijn. Want als je dan toch inzoomt op de verhalen van hen die wij 'geloofshelden' noemen... Wat een bonte mix van goed en kwaad, van mooi en lelijk, van vertrouwen en verraad, moed en misdaad. De Abram die gelovig al het vertrouwde losliet? In hetzelfde hoofdstuk (!) zet hij zijn vrouw Sarai in als seksuele mascotte om zijn eigen lijf te redden. De Mozes die de farao weerstaat, vergeet zijn zoon te besnijden, verwijt God van alles en verliest zich zo in zijn drift dat het beloofde land voor hem gesloten blijft. David verslaat als tiener een reus, in vuur en vlam voor de heiligheid van Gods Naam. Maar in zijn macht verveeld zetten de seksuele gevoelens die zovelen van ons plagen hem in vuur en vlam voor de buurvrouw. En deze man Gods wordt verantwoordelijk voor overspel, moord en het sterven van een kind. Vraag Absalom eens hoe David als vader was? Een ramp. David werkt Absaloms opstand zelf in de hand. En denk vooral niet dat dit menselijk gedoe na Pasen en Pinksteren achter de rug is. Ook in het tijdperk van de Geest lopen prachtig (Jezus belijden en spullen verkopen) en problematisch (liegen tegen God en Zijn gemeente) door elkaar. Apostelen krijgen het met elkaar aan de stok, er zijn in de christelijke gemeente seksuele wantoestanden, gelovige gezinnen lijden onder vaders die hun kinderen tot toorn verwekken, enzovoorts, enzovoorts...

Erkennen

Het valt mij op hoe gemeenteleden opademen als juist hierover het licht van de prediking valt. En precies de erkenning van blijvend gebrek mis ik in veel verlangen naar alledaags geloof. Er zijn genoeg stemmen die ons daarin willen vormen, met de allerbeste adviezen: "Doe je geloof gewoon een beetje beter! Er kan zoveel meer, in de gemeente of in je gezin. God wil wel – nu jij nog!" De verwachting wordt gewekt dat het kan: een volkomen leven voor Hem. Ondanks een kern van waarheid ontbreekt er vaak een stukje, waardoor het niet bemoedigt, maar belast. En juist daarover erkent de Bijbel eerlijk onze blijvende gebrokenheid.

Geestelijke groei, vrucht dragen in deze wereld, vooruitkomen in je gedrag: het blijven complexe dynamieken. Want altijd zijn er tegenkrachten. De duivel, de wereld en mijn eigen vlees.

Toewijding

Tegelijk hoeven we niet in passiviteit te vervallen. Want de Bijbel laat het niet bij de eerlijke erkenning van de blijvende gebrokenheid van zijn 'helden', er is ook altijd de roep om bekering, de aanmoediging en aanmaning om werk te blijven maken van wat door genade in onze handen is gelegd. "Genade die mij heeft geleerd te vrezen voor het kwaad." De zonde erkennen en Christus navolgen: het gaat in een christenleven wonderlijk genoeg samen op.

Abram zet zijn vrouw in als seksuele mascotte om zijn eigen lijf te redden

Vragen

1. “We verlangen naar een verkondiging waar we wat mee kunnen in het dagelijks leven.” Hoe waardeert u zo’n zin? Waar liggen mooie kanten, waar liggen gevaren?
2. Hoe ervaart u zelf het verband tussen de zondag en de werkdagen, tussen kerk en werk, tussen geloof en het gewone?
3. Op welke manier probeert u de erkenning van blijvende gebrokenheid enerzijds en de roep om nieuwe toewijding anderzijds in evenwicht te houden? Wat gaat er mis als de weegschaal doorslaat naar één van beide kanten?
4. Heiliging is (op)gave: gave, vóór het opgave wordt. Wat vindt u van die uitspraak? Hoe zouden deze woorden u kunnen helpen in alledaags geloof?

Leestips

Eugene Peterson, *A Long Obedience in the Same Direction* (1980)
Tim Keller, *Namaakgoden* (2010)
James K.A. Smith, *Je bent wat je lief is* (2019)
Stefan Paas, *De weg van vrede* (2025)
Kees van Ekris, *De magie van het geloof* (2025)
Jacques Ellul, *Staan in de wereld van nu* (2023)
Niek Tramper, *Onrustig is ons hart* (2021)

Praktisch

Gelovigen leven op aarde met de hemel voor ogen. Die verwachting vormt het leven. Het wordt ons *verteld*; en daarna mag het worden *vertaald*. We moeten daarin voorzichtig zijn elkaar precies voor te schrijven hoe gelovig leven eruitziet. Ons ‘alledaagse’ verschilt. In de kerk wordt ons Gods Koninkrijk verkondigd. Daarmee begint de persoonlijke vertaling naar buiten. Daartoe is ieder voor zichzelf geroepen. Toch een paar gedachten die daar wellicht bij kunnen helpen. Ik hoef u niet te vertellen over ritme, structuur en discipline: Bijbel, gebed, gebod, kerkdiensten, minder telefoon, meer focus. We weten echt wel wat in ons leven concentratie op Gods Koninkrijk in de weg staat of juist helpt. Daarom hier vijf wat andersoortige gedachten.

1. Avontuur

Wat helpt jou om bij het grotere perspectief van Gods Koninkrijk bepaald te worden? Ieder die Gods Koninkrijk en Zijn gerechtigheid zoekt, is bij een groot avontuur betrokken. Een groot voorrecht dat we door genade ontvingen. Je hoeft niet langer te leven met veeleisende goden die je in een slaafs bestaan dwingen. Je mag leven met een Schepper aan je begin, een Rechter aan het einde en een Koning die altijd regeert. Het nieuws bepaalt niet langer je gemoed. Je leeft voor een eeuwig Rijk dat gekomen is en komen zal. Juist als je dat verwonderende een beetje kwijtraakt: wat kan je helpen om daar weer iets van te proeven? Ga eens met *dat verlangen* naar de kerk. Lees met *die ogen* een inspirerend boek. Laat liederen je *daarin* voeden. Bid niet omdat het hoort, maar bid om zo de weg van het Koninkrijk door je leven te laten banen.

2. Verbinden

Je bent geneigd om snel te denken aan dingen die je vanaf nu anders moet doen. Meer stille tijd, meer focus, meer bewustwording. Allemaal goed, natuurlijk. Maar denk ook eens vanuit wat er al is. Een chirurg verzuchtte eens dat hij in zijn drukke agenda amper tijd vond om stil te staan bij God in zijn leven. Iemand vroeg hem naar iets wat hij vaak deed. “Mijn handen wassen”, antwoordde hij. Na elke operatie, voor elke behandeling. Samen kwamen ze op de gedachte bij die handeling elke dag even aan vergeving te denken en een Bijbeltekst over verzoening te memoreren. Zo werd iets wat al onderdeel van zijn leven was hulpmiddel voor geloof. Waar zie jij ruimte om je meer bewust te worden van Gods Koninkrijk dichtbij?

3. Onvolmaakt

Durf genoeg te nemen met het onvolmaakte. Zelf ben ik geneigd in grote dingen te denken. Als ik iets verander, wil ik dat het iets voorstelt. Niet *minder* op mijn telefoon, maar *niet meer* op mijn telefoon; niet *minder* de tv aan na een vergadering, maar *altijd* een boek in plaats van een scherm. Toch houdt juist dat grote me vaak tegen. Ik houd het niet vol. Maar als ik niet *kan* zijn wie ik *moet* zijn, misschien *moet* ik dan

eerst eens zijn wie ik *kan* zijn. (En natuurlijk: met God is alles mogelijk en de Geest heeft mijn vlees niet nodig; ik probeer hier slechts praktisch te denken.)

4. Sporten

Je verwacht het niet hè? Toch heeft juist (een gezonde manier van) sport veel in zich wat kan helpen bij anders leren leven. Als wij de weg van het Koninkrijk gaan, levert dat ook lijden op. Gaan sporten kan je helpen om het pijnlijke niet uit de weg te gaan. Al trainend leer je om niet te denken ‘voelt het goed?’ maar om naar een doel toe te werken. Sportend ga je keuzes maken met je ogen op iets anders gericht. Je leeft anders, omdat je ergens naartoe op weg bent. En zo hou je vol. “Gewoon gehoorzaam lang dezelfde kant opgaan”, noemde Eugene Peterson zijn boek over discipelschap (*A Long Obedience in the Same Direction*). Hij was een hardloper.

5. Ander(sdenkenden)

Ga deze weg met anderen. En dan vooral met mensen die anders denken dan jij. Mensen van buiten je eigen traditie. Die evangelische broeder of zuster, bijvoorbeeld. Ze kunnen zo enthousiast spreken over de stappen die ze geestelijk zetten. Of juist je broeder of zuster ter rechterzijde. Ze kunnen zo leven van Gods werk, waar mensen niets aan kunnen afdoen. Zoek hen op, bid samen, vraag naar elkaars hart. En verras je over wat je zult herkennen.

Ds. A.J. (Bert-Jan) Mouw (1987) is predikant in wijk Elim, van de hervormde gemeente in Hendrik-Ido-Ambacht. Hij is getrouwd en vader van vier.

(Op)gave

Maar zoals elke goede preek niet eindigt met wat mensen moeten gaan doen, maar met wat de Heere God deed en doen zal, wil ik deze brochure ook niet eindigen met mensenwerk. De Hebreeënschrijver besluit: “De God nu van de vrede, Die de grote Herder van de schapen, onze Heere Jezus Christus, uit de doden heeft teruggebracht, op grond van het bloed van het eeuwige verbond, moge u toerusten tot elk goed werk om Zijn wil te doen, en in u werken wat in Zijn ogen welbehaaglijk is, door Jezus Christus. Hem zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.”

Zie je wat dit is? Een gebed. En dat is precies de kern. Ons leven met de Heere God is antwoord op het gebed. Het is niet wat wij doen voor Hem, maar wat Hij doet voor ons. In de Heere Jezus Christus is het leven radicaal veranderd. Voor ons verleden is er vergeving. Voor onze toekomst is er redding door het oordeel heen. En ook: voor ons heden is er kracht voor moedige keuzes. Want de Geest neemt wat van Christus is om er ons mee tot leven te brengen. Daarom is een alledaags gelovig leven niet allereerst een zaak van bewijsdrang, maar van ontvankelijkheid. Heiliging is gave, vóór het opgave wordt. Wij leven van genade, zelfs in het doen van het goede. God Zelf leidt ons door Zijn Geest deze wereld door. Dat sluit menselijk werk niet uit, maar zet het in het juiste perspectief. Doorleefd geloof *kunnen* we niet; dat *krijgen* we. Dat is ons gebed: dat Hij ons zal toerusten tot elk goed werk, door Christus, zodat Hij alle eer en heerlijkheid ontvangt.

Uitgave van de Gereformeerde Bond in de Protestantse Kerk
Bijlage bij *De Waarheidsvriend*, 24 september 2026

Horapark 9
6717 LZ Ede
tel. 088-0410130
www.dewaarheidsvriend.nl
www.gereformeerdebond.nl
